

شکست تمام‌عیار دوروتی و جادوگر شهر آز/ این آب‌نبات مزه ندارد

تکراری کلیشه‌ای با هدف ساخت دنباله‌ای بر «جادوگر شهر آز» موجب شد تا «بازگشت دوروتی» هم در گیشه و هم نزد منتقدان با شکستی فاحش روبه رو شود.

تکراری کلیشه‌ای با هدف ساخت دنباله‌ای بر «جادوگر شهر آز» موجب شد تا «بازگشت دوروتی» هم در گیشه و هم نزد منتقدان با شکستی فاحش روبه رو شود.

خبرگزاری مهر- گروه هنر: انیمیشن سه بعدی «افسانه‌های آز: بازگشت دوروتی» که به عنوان «دوروتی از آز» هم شناخته می‌شود، انیمیشن کامپیوتری موزیکال آمریکایی-هندی است که بر اساس کتابی از راجر استنتون بائوم ساخته شده، اما فرانک بائوم نویسنده کتاب اصلی این مجموعه با عنوان «جادوگر شهر آز» است.

فرانک پدربزرگ راجر است و با خلق این جهان داستانی، موجب شد تا انیمیشن‌ها و فیلم‌های متعددی از روی آن ساخته شود. راجر داستان کتابش را بر اساس شخصیت دوروتی که پدربزرگش بیشتر از بقیه به آن علاقه داشت، نوشته و در عین حال که شخصیت‌های جدید خلق کرده، شخصیت‌های قبلی را هم حفظ کرده است.

فیلم اصلی «جادوگر شهر آز» از سوی روزنامه گاردین به‌عنوان برترین فیلم خانوادگی تاریخ سینما شناخته شده و از فیلم‌های محبوب است. «جادوگر شهر آز» یک کلاسیک آمریکایی است که با وجود گذشت صد سال از انتشار کتابش هنوز مخاطبانی در سراسر جهان دارد و محتوای سمبلیک آن و مفاهیمی که در طول تلاش و جست و جوی دوروتی جا گرفته، بسیار تأثیرگذار است. زمانی که فیلم این اثر اکران شد، از آن به عنوان بزرگ‌ترین رویداد پس از سفر چارلز لیندبرگ، هوانورد آمریکایی، در فرهنگ عامه آمریکایی‌ها یاد شد.

سامرتایم انترتینمنت که زیر مجموعه‌ای از آلپاین پیکچرز است و پرانا استودیوز این انیمیشن جدید را تهیه کرده‌اند. دانیل سنتی‌پیر و ویل فین کارگردانی آن را بر عهده داشتند و آن را بر اساس فیلمنامه‌ای که توسط بون رادفورد، رولند کارول و باری گلاسرن نوشته شده بود، ساختند.

این انیمیشن نخستین بار در ۱۴ ژوئن ۲۰۱۳ در فرانسه و در فستیوال بین‌المللی فیلم انیمیشن آنسی به نمایش درآمد و سال بعد در آمریکا و کانادا اکران شد. این انیمیشن ۸۸ دقیقه‌ای با نقدهای خیلی منفی منتقدان و شکست کامل در باکس آفیس روبه رو شد و در حالی که ۷۰ میلیون صرف ساخت آن شد تنها ۱۸ میلیون دلار فروش کرد.

قصه از کجا شروع شد؟

در سرزمین آز، رهبران شهر زمرد یعنی مترسک، مردآهنی جنگل نشین و شیر بزدل می‌فهمند که دلک بدجنس جاروی جادوگر بدجنس غرب را که مرده، دزدیده است تا با آن میمون‌های پرند را به کنترل خود درآورد. با توجه به خطری که شهر آز را تهدید می‌کند، مترسک تصمیم می‌گیرد تا از اختراع خود که یک رنگین کمان است برای احضار دوروتی استفاده کند تا با کمک او بتواند این پادشاهی را حفظ کند اما نیروهای دلک به کاخ حمله و با دستگیری این سه دوست، آنها را زندانی می‌کنند.

در کانازس و در مزرعه دوروتی، گردبادی دیگر یک نابودی کامل ایجاد کرده است. در این میان یک مرد لنگ ادعا می‌کند که ارزیاب دولتی است و مزرعه بدهکار است. دوروتی می‌فهمد که به همه مزرعه‌های آن منطقه همین اخطار شده و با توتو راه می‌افتد تا ببیند باید چه کار کند. او با رنگین کمان روبه رو می‌شود که آنها را به جای شهر زمرد به شهر آز می‌برد. دوروتی با وایسر جغد عاقلی ملاقات می‌کند که نمی‌تواند پرواز کند. آنها به سرزمین آب نبات می‌روند که همه چیز از جمله مردمانش از شیرینی و شکر ساخته شده است. مارشال مالو آنها را دستگیر می‌کند چون قانون منع خوردن چیزهای آب نباتی را رعایت نکرده است. قاضی هم آنها را گناهکار می‌داند و وقتی اسم او را می‌پرسند تا گواهی قتلش را صادر کنند، متوجه می‌شوند او دوروتی است و آزادش می‌کنند. مالو هم به این گروه می‌پیوندد تا با هم به شهر زمرد بروند و ژنرال آب نبات سیب را پیدا کنند.

دوروتی به کشور خوشمزه چین می‌رسد و در آنجا به کسب اجازه از شاهزاده خانمی نیاز دارد تا از سرزمین او عبور کند. مالو به عنوان خواستگار جلو می‌رود و گروه اجازه ورود به این سرزمین را پیدا می‌کنند. شاهزاده خانم درخواست ازدواج مالو را رد می‌کند اما از آواز خواندن او خوشش می‌آید و به گروه اجازه می‌دهد به شرط همراه شدن او برای پیدا کردن پل گمشده مرتبط به شهر آز، از سرزمینش رد شوند. آنها به شهر زمرد می‌رسند ولی می‌بینند آنجا متروک است و تنها میمون‌های پرند آنجا حضور دارند که به گروه حمله می‌کنند. گروه دوروتی به غار پناه می‌برند که به یک آبشار می‌رسد. شاهزاده خانم از آبشار سقوط می‌کند و مالو بالای سر او می‌نشیند و سوگواری می‌کند و دوروتی به تنهایی به سمت هدف می‌رود. او با توتو به دلک می‌رسند که قصد دارد آنها را بکشد. دوروتی دوباره دوستانش را پیدا می‌کند و با هم دلک را شکست می‌دهند. دوروتی در انتها نزد عمه و عمو باز می‌گردد تا مردم را تشویق کند که برای حفظ خانه هایشان ایستادگی کنند. مرد جاعل توسط کلانتر دستگیر می‌شود و همه به بازسازی شهر می‌پردازند.

صداییشان و موسیقی

لی مایکل، مارتین شورت، جیم بلوشی، کلسی گرامر، مگان هیلتی، هیو دسنی و پاتریک استوارت به عنوان صدایان در

انیمیشن حضور داشته‌اند.

دلک با صدای مارتین شورت، جن گلیندا با صدای برنات پیترز، ویسر با صدای الیور پلت، مارشال گل‌خطی با صدای هو دنسی، شاهزاده‌خانم چینی با صدای مگان هیلتی و رتاگ با صدای پاتریک استوارت شکل گرفته‌اند. موسیقی این کار توسط برایان آدام و تابی چو ساخته شده است.

ساخت انیمیشن

سن‌پی‌یر و فین همکاران قدیمی هستند و نخستین‌بار در اواخر دهه ۱۹۸۰ و برای ساخت انیمیشن «پری دریایی کوچولو» دیسنی تجربه کار مشترک داشتند و پس از سال‌ها این‌بار در انیمیشن «افسانه‌های آز: بازگشت دوروتی» دوباره به هم پیوستند. فین در این‌باره می‌گوید: وقتی برای این کار دعوت و متوجه شدم که قرار است در کنار دن روی این پروژه کار کنم، واقعاً هیجان‌زده شدم، چون دن را می‌شناختم و از دانش، توانایی و استعداد او در داستان‌سرایی و تصویرسازی آگاه بودم. او استاد من بوده و در خیلی جهات از او چیزهای آموزنده زیادی یاد گرفته‌ام.

سن‌پی‌یر هم از همکاری با یک دوست قدیمی خوشحال است و درباره این تشریک مساعی می‌گوید: او یک انیماتور فوق‌العاده و استاد روایت است، کسی که باعث شد دید من نسبت به هنر و موسیقی توسعه پیدا کند. من مسئول رسیدگی به مسایل انیماتورها بودم و او هر چیز از پرداخت مجدد سکانس‌ها در مرحله استوری‌برد تا هدایت صداپیشگان را برعهده داشت. این همکاری به گونه‌ای بود که هرکدام از ما را با استعدادها و افکار مختلف جداگانه در کنار هم قرار داد و باعث شد که به جزئیات بیشتر توجه کنیم و فیلم به چیزی که در حال حاضر می‌بینید، تبدیل شد.

سیت انگستروم، کارگردان هنری نیز می‌گوید: می‌خواستیم یک دنیای جدید پرهیجان داشته باشیم. از همان مرحله استوری‌برد روی جزئیات دقیق شدیم و ایده شهر آب‌نباتی و کشور خوش‌طعم را مطرح کردیم و برای شخصیت‌ها زمینه‌های اخلاقی خارق‌العاده قائل شدیم.

کیفیت انیمیشن

مناظر سرسبز و باشکوه با گل‌هایی که پرواز می‌کنند، کوه‌های آب‌نباتی متحرک و جنگل‌های انبوه پردرخت سخن‌گو، از را به شهری جادویی و اسرارآمیز تبدیل کرده‌اند. برای ساخت این انیمیشن ابتدا از زاویه انیمیشن دوبعدی کارها انجام شد. به گفته کارگردان، وقتی قرار است در زمان ساخت یک انیمیشن دوبعدی تغییری در دید صحنه داده شود، باید یک زاویه دوربین جدید رسم شود، اما در CG کار تعمیم داده شده و به پیچیدگی دوبعدی نیست. با این حال زوایای مختلف دوربین را روی کاغذ ترسیم می‌کردیم و بعد یک مجموعه مجازی تصویری از آن ارائه می‌دادیم. این کار سرگرم‌کننده و جالب بود، چون مثل این بود که می‌شد در تمام مجموعه راه رفت و با حفظ زاویه دید، تصمیم گرفت که بهترین کار چیست، کدام دید بهتر است و کدام نیست؟

کار تبدیل تصاویر دوبعدی به فضاهای زنده و سه‌بعدی را گروه EFX استودیو پرانا در بمبئی هند انجام دادند. یک گروه در لس‌آنجلس، تصاویر انیمیشنی و کارهای رنگ‌آمیزی را به گروه هندی می‌داد و آن‌ها صحنه‌ها را خلق می‌کردند.

پس زمینه انیمیشن و شخصیت‌ها

فیلم اصلی «جادوگر شهر آز» محصول سال ۱۹۳۹ به کارگردانی ویکتور فلمینگ و جرج کاکر است که بر مبنای فیلمنامه فورانس پیرسون و نوئل لنگلی ساخته شده است. در این فیلم جودی گارلند، فرانک مورگان و ری بولگر بازی کردند. این فیلم که برنده اسکار بهترین موسیقی فیلم برای هربرت استاتهارت و بهترین ترانه بخاطر ترانه «بر فراز رنگین کمان» شد در چهار بخش دیگر از جمله بهترین فیلم نامزد اسکار بود.

شخصیت اصلی این ماجرا دختری به نام دوروتی است و سگش به نام توتو. او به خاطر فردی ناشناخته و شرور در خطر افتاده و دوروتی می‌خواهد از دست او فرار کند. عمو و عمه دوروتی نسبت به او بی‌اعتنا هستند و این رفتار دوروتی را نگران می‌کند. خانم گالچ به دنبال از بین بردن توتو است. او زنی منفی است و لجباز و دوروتی باید بر سر مرگ یا زندگی توتو تصمیم بگیرد. او تصمیم به فرار می‌گیرد و در راه با پروفیسور مارول آشنا می‌شود و از طریق گوی بلورینش می‌فهمد خانواده‌اش ناراحت هستند. دوروتی برمی‌گردد تا اندوه را از خانه دور کند اما تا وارد خانه می‌شود، توفانی عظیم در می‌گیرد و خانه در هوا به پرواز درمی‌آید و دوروتی از کانزاس به سرزمین آز می‌رسد. خانه دوروتی روی ساحره بدجنس شرق می‌افتد و او را می‌کشد و این باعث می‌شود تا دشمنی خواهر او یعنی ساحره غرب با دوروتی آغاز شود. او می‌خواهد به کانزاس برگردد، اما راه بازگشت را نمی‌شناسد.... در نهایت دوروتی با کمک دوستانش راه خانه را پیدا می‌کند و داستان با این پیام تمام می‌شود: هیچ جا خانه خود آدم نمی‌شود.

پیام انیمیشن

در قصه اصلی جاده زرد آجری را می‌توان به عنوان «مسیر طلایی زندگی» تعبیر کرد و در مجموع داستانی اخلاقی که شامل مجموعه‌ای از اعمال معنوی می‌شود، یادآور حرکت‌های درستی است که می‌توانند به آدم‌ها کمک کنند تا با مشکلات زندگی خود راحت‌تر کنار بیایند. در واقع شاید بتوان گفت که جادوگر آز حامل این پیام است که اگر با مردم به نیکی رفتار کنید، آنان نیز با شما به نیکی رفتار می‌کنند. در انیمیشن جدید تلاش شده تا همان مفاهیم در قالب شخصیت‌های جدید تکرار شوند و نبرد خیر و شر و رسیدن به نقطه تعادل مورد تاکید قرار گیرد با این تفاوت که از نگاه منتقدان همه این ماجراها فاقد اصالت و صرفاً کلیشه‌ای تقلیدی است.

منتقدان چه گفتند؟

این انیمیشن نقدهای منفی از منتقدان گرفت و در سایت راتن تومیتوز تنها ۱۶ درصد نقد مثبت از میان ۵۵ نقد را دریافت کرد. در متاکریتیک نیز از ۱۰۰ امتیاز تنها ۲۵ امتیاز گرفت.

این فیلم در پایان نمایشش در آمریکا ۸.۴ میلیون و در گیشه بین‌المللی ۱۰.۲ میلیون فروش کرد تا در نهایت با فروش ۱۸.۷ میلیونی پرونده‌اش بسته شود. نسخه دی‌وی‌دی و بلوری فیلم نیز تابستان سال ۲۰۱۴ منتشر شد.

این انیمیشن در بخش صدایشگی نیز موفق عمل نکرد و در سی و پنجمین دوره اهدای جوایز تمشک زرین به بدترین فیلم‌ها، جایزه بدترین بازیگر مرد مکمل را برای ارایه صدای کلسی گرامر دریافت کرد. این دومین انیمیشنی بود که جایزه تمشک طلایی را برد و پیش از آن «بندانگشتی» در سال ۱۹۹۵ برای بدترین ترانه جایزه برده بود.

با وجود همه این‌ها کمپانی سازنده این انیمیشن اعلام کرده یک فیلم ادامه و یک سریال تلویزیونی از این انیمیشن را در دست ساخت دارد.

گزارش از مازیار معتمدی